

[Wissing]

kunne det måske være relevant at spørge: i forhold til hvad? Hvis man sammenligner med en stor del af landets folke- og invalidepensionister og en ikke ringe del af de selvstændige erhvervsdrivende, må det være et åbent spørgsmål, hvor der skal udvises den største nøjsomhed.

Ja men de uddannelsessøgende dækker en stor del af deres leveomkostninger ved at påtage sig erhvervsarbejde. Det er utvivlsomt rigtigt. Det gør de i vores tid, og det har de uddannelsessøgende altid gjort, men nu fremstilles det, som om erhvervsarbejde kun er et onde for den studerende ungdom. Det mener jeg ikke er tilfældet. Der er oftest tale om en gensidig udnyttelse af foreliggende ressourcer. Erhvervslivet drager nytte af de uddannelsessøgendes arbejdskraft på områder og tidspunkter, hvor der næppe kunne disponeres over andre muligheder. De uddannelsessøgende opnår ikke alene et konstant udbytte, men de får også en vis erhvervs erfaring, og de opnår en værdifuld kontakt til det virkelige liv, herved forstået det liv, der leves uden for læreanstalterne. Hvis jeg må konkludere, så tager et stort flertal af de uddannelsessøgende ikke skade af at få kendskab til såvel levemæssigt mådehold som arbejdslivets alvor.

Noget andet er, at de uddannelsessøgende tidligere kunne tage prøvelserne med en vis optimisme, fordi de vidste, at de havde en fremtid for sig. Efter endt uddannelse kunne de fleste påregne at få fast, vellønnet arbejde, ofte også inspirerende og interessant arbejde med muligheder for at opnå ledende stillinger. Sådan er fremtidsudsigterne desværre ikke mere. En forfejlet uddannelsespolitik har forårsaget en helt urimelig overproduktion af færdigt uddannede især inden for de højere og videregående uddannelser.

Mon ikke det er her, det virkelige problem ligger? Hvor mange vil kunne finde sig i både at skulle præstere en stor arbejdsindsats og samtidig lide afsavn i nogle af de allerbedste livsår, når der bagefter ikke alene er chancer for arbejdsløshed, men for mange også for den totale og håbløse udsigtsløshed?

Det er en ændring af disse forhold, der tiltrænges mere og mere, og det haster. Jo længere man udskyder de af fremskridtspartiet foreslåede ændringer af uddannelsessystemet, jo værre. En gennemførelse af vores politik vil give en helt anden fordeling, der

betyder færre studerende ved de højere uddannelser; samtidig vil det give mange flere uddannede til det erhvervsliv, som visse kredse efterhånden kun har nedvurdering og hån tilovers for, og det skønt det netop er det selv samme erhvervsliv, som er grundlaget for vort nuværende velstandssamfund.

Lovforslaget om Statens Uddannelsesstøtte løser ikke problemerne, det udskyder dem ikke engang. Der er ingen vej uden om de ændringer af hele uddannelsessystemet, som fremskridtspartiet har foreslået gang på gang, og som vi vil blive ved med at gentage igen og igen i de kommende år.

Spørgsmålet er ikke alene, hvor længe vi i fremskridtspartiet skal vente på, at der skabes en rigtig uddannelseslovgivning. Det er lige så meget et spørgsmål om, hvor længe endnu hele landets befolkning skal finde sig i, at alt for mange af vores ressourcer går til spilde på grund af en fejlagtig politik. Hvis det havde været dette væsentlige emne, vi havde haft til behandling her i tinget i dag, kunne der tales om en reform. Det foreliggende lovforslag vil aldrig kunne kaldes en reform, hverken helt eller delvis. Loven vil under de foreliggende omstændigheder være dømt til at blive en fiasko, og en sådan vil vi fra fremskridtspartiets side ikke være medvirkende til.

Fogh Rasmussen (V):

Traditionen tro har der udviklet sig en livlig offentlig debat i kølvandet af et lovforslag om Statens Uddannelsesstøtte. Denne debat har været præget af en række misforståelser, som det nok kunne være rimeligt at komme med et par bemærkninger til ved denne lejlighed, da de misforståelser ellers kunne risikere at bundfælde sig som skinbarlige sandheder.

For det første har debatten været præget af vildt overdrevne tal for den lånebyrde, som de uddannelsessøgende pådrager sig gennem en normal studietid. Disse vildt overdrevne tal har man fundet frem til ved at tage lånebeløbene og oven i dem lægge inflationsudviklingen og dertil renter og rentes rente, og så er der ikke noget at sige til, at man kan få nogle vældige tal ud af det. Men det rimelige sammenligningsgrundlag er et helt andet. Man må tage hensyn til, at i den periode, hvori den studerende optager låne-